

اثر روش های خاک ورزی و مقادیر بذر بر عملکرد کلزا در جنوب خوزستان

پژوهشی توسط مهندس محمد جواد افضلی پژوهشگر بخش تحقیقات فنی و مهندسی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان خوزستان به منظور تعیین مناسب ترین روش خاک ورزی کلزا و همچنین تعیین تراکم مناسب بذر در شرایط حضور بقایا انجام شد.

روش های خاک ورزی مورد استفاده در این پژوهش شامل گاواهن برگردان دار + دوبار دیسک + خطی کار جوی و پشته کار همدانی، دوبار دیسک + خطی کار جوی و پشته کار همدانی، دوبار دیسک + خطی کار دیسکی همدانی، چیزل پیلر + دوبار دیسک و بالاخره روش بی خاک ورزی بودند. مقادیر تراکم بذر نیز ۴، ۶، ۸ و ۱۰ کیلوگرم در هکتار در نظر گرفته شدند. نتایج این پژوهش نشان داد که از بین روش های خاک ورزی حفاظتی روش چیزل پیلر + دوبار دیسک نسبت به روش های دیگر عملکرد بهتری دارد و می توان آن را جایگزین روش برگردان نمودن بقایا نمود. همچنین این روش حدود ۲۵ لیتر و ۲ ساعت به ازای هر هکتار صرفه جویی در تهیه زمین را در بر دارد. به دلیل آنکه درصد سبز شدن در بقایا نسبت به روش برگردان نمودن کاهش یافت، پیشنهاد می شود در این مقادیر بذر مصرفی ۱۰ کیلوگرم در هکتار مورد استفاده قرار گیرد.

یکی از معضلات بخش کشاورزی و صنایع غذایی ایران، واردات بیش از ۹۰ درصد روغن خوراکی مصرفی است. مدیریت کشت این محصول می تواند نقش مهمی در افزایش عملکرد در واحد سطح داشته باشد. به دلیل حساسیت بذر کلزا به تهیه زمین روش مرسوم کشت این محصول گاواهن برگردان دار + دوبار دیسک + خطی کار است. در این روش بقایا به زیر خاک رفته و کلوخه ها بوسیله دیسک خرد می شوند. کاربرد بیش از حد ادوات خاک ورزی در سالیان متمادی ضمن افزایش مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست سبب از بین بردن ساختار خاک و در نتیجه کاهش عملکرد در سالیان بعد خواهد شد. حفظ بقایا سبب حفظ رطوبت، کاهش فرسایش خاک و تجزیه سریعتر و در نتیجه افزایش مواد آلی خاک خواهد شد. در نتیجه باید روش های مناسبی از خاک ورزی حفاظتی را جایگزین برگردان نمودن بقایا نمود.